

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографічного мистецтва**

**СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИЧНО КОМПОЗИЦІЙНИХ
ПОБУДОВ УКРАЇНСЬКОГО СУЧАСНОГО ТАНЦЮ**

Кваліфікаційна робота (проект)

Пояснювальна записка

на здобуття вищої освіти “магістр”

Виконала: здобувачка 2 курсу 13-231М
групи

Спеціальність 024 Хореографія
Освітньо-професійної (наукової) програми
Хореографія

Алдушенко Анастасія Ігорівна

Керівник: кандидатка педагогічних наук,
доцентка, Терешенко Н.В.

Рецензент: викладач хореографічних
дисциплін КЗ «Херсонський фаховий
коледж культури і мистецтв», Шакула Д.Ю.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	5
1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.....	5
1.2. Ідейно-тематична основа твору.....	8
РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	13
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору.....	13
2.2. Графічна таблиці твору та опис хореографічного тексту.....	14
2.3.Сценографія.....	21
ВИСНОВКИ	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26
ДОДАТКИ	28

ВСТУП

Актуальність дослідження.

Докорінні зміни в незалежній Україні суттєво вплинули на культурну ситуацію. Виникають нові соціокультурні реалії, зростає інтерес до національних та іноземних культурних цінностей.

Танець відображає всі основні тенденції розвитку людського суспільства. У ньому, як у дзеркалі, можна побачити фундаментальні зміни, через які пройшло людство в різні епохи свого існування.

Сучасна вітчизняна хореографія розвивається у двох напрямках: постійно вдосконалюється форма класичного балету та постійно розвивається мова сучасного танцю. Нові форми танцювальної культури, які активно розвивались в першій половині 20 ст. призвели до появи таких шаблонних термінів, як «ритмопластика», «сучасний танець», «експресивний танець», «фолькнізм», «дунканізм», «популярний танець» тощо. Фактично ці назви окреслюють неакадемічний сценічний образ через інноваційне втілення специфічних танцювальних технік.

Бурхливий розвиток сучасної хореографії створив для хореографів більше можливостей для збагачення, модифікації та наповнення її цікавим змістом. У будь-якому напрямку, незалежно від встановленої системи основних технічних принципів і методів, сучасний хореограф знаходиться на шляху постійного творчого дослідження нових технологій. Останніми роками з'явився великий інтерес до розвитку стилізованого танцю, який під впливом різних хореографічних стилів набув нових значень, трансформацій і змін.

Нові досягнення сучасного танцю викликало інтерес вітчизняних фахівців та науковців. Мистецтвознавчу сторону сучасного хореографічного мистецтва досліджували Васильєва Л.Л., Кохан Т.Г., Білаш П.М., Бернадська Д.П., Шкарабан М.М. та інші. Балетмейстерське мистецтво в Україні досліджували Безклубенко С.Д. і Афанасьєва Ю.Л.. Філософське осмислення

сучасного танцю, його походження та змісту можна знайти в наукових працях Плахотнюка О. Чепалова О. Грека В., Бернадської Д.

Метою роботи є дослідження особливостей лексично композиційних побудов в сучасній хореографії та створення самостійної композиції. Для досягнення поставленої мети, ми визначили **завдання:**

1. Зробити історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.
2. Розробити ідейно-тематичну основу твору.
3. Створити композиційно-архітектонічну побудову твору.
4. Розробити літературно-графічний запис хореографічної постановки.
5. Розробити сценографію.

Об'єктом дослідження – сучасне хореографічне мистецтво України

Предмет дослідження – Стилістичні особливості лексично композиційної побудови танцю

Методи дослідження. Спостереження, історичний, метод аналізу та синтезу.

Наукова новизна. Розкриття образів у власно створених хореографічних композиціях .

Практичне значення. Отримані результати теоретичного дослідження та можуть бути використані для здобувачів закладів передвищої та вищої освіти на дисциплінах пов'язаних з сучасною хореографію. Результати творчої роботи можуть використовуватись в репертуарі хореографічних колективів сучасного напрямку.

Апробація: Результати дослідження було оприлюднено на засіданні кафедри хореографічного мистецтва, на фестивалях Dance Space (Буковель) Stanislaviv dance festival (Івано-Франківськ) та у відбірбiрковому турі Чемпіонату України на світову першіть Dance Word cup.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

1.1 Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції

Сучасна хореографія розвивається як частина сучасного мистецтва, підкоряючись загальній логіці та трендам, однак має ряд абсолютно унікальних особливостей через специфіку мови - пластики тіла. Якщо пошук концепції, форми, структури нових хореографічних творів у багатьох аспектах співзвучний з перформансом, театром, музикою, кіно, кіно-танцем, відео-артом та іншими напрямками мистецтва, то пошук автентичного, авторського тілесного висловлювання стає унікальним досвідом акту творчості. У сучасному танці величезним полем дослідницьких практик стають такі поняття як: текстура руху, його образ, об'єм руху, фокус уваги, присутність, реакція на намір, обмеження, тілесний простір, динаміка зовнішнього простору, тілесна слухняність, точки рухових центрів, патерни сприйняття та абстрактного мислення, тілесна спостережливість та багато інших.

Таке різноманіття пов'язане з однією з найважливіших функцій сучасного танцю - дослідження, авторська думка, експеримент. У сучасному танці немає правильного, канонічного. На стику вже проявленого, поставленого, описаного методу та чогось невідомого, ніколи не дослідженого, сучасний танець існує вже понад 120 років. Айседора Дункан шукала новий підхід до руху, надихаючись амфорами Стародавньої Греції, Рудольф Лабан винайшов лабонатацію, найскладнішу систему аналізу руху, Марта Грем досліджувала залежність руху від дихання, вводячи в обіг контракцію і реліз. Були дослідження падінь (Д.Хемфрі, Х.Лімон), геометрії тіла (У.Форсайт), синтез класичного балету і сучасного танцю (Дж.Баланчін, М. Каннінгем), пошук експресивного жесту (М.Ек, П.Бауш), стирання меж

побутового і сценічного (група хореографів Театру Дžadсон) та багато інших концепцій [18].

Метою пошуку лексики в техніці модерн-танцю (приблизно до 50-х років ХХ століття в Америці та Європі) стало дослідження інерції падіння та робота з гравітацією, ізоляція, робота з диханням, але в більшості своїй, техніки релізу, М. Грем, Д.Хемфрі та багатьох інших апелювали до екзерсису класичного танцю, відштовхуючись від принципів пліе-елевація-виворотність, спростовуючи та дискутуючи з естетикою класичного балету. У 60-х роках ХХ століття в США відбувається перехід від модерн-танцю до постмодерну. Основними особливостями нового напрямку в хореографії стає заперечення домінуючих технік, авторський плюралізм, відмова від канонів та авторитетів. Роботи будуються в парадигмі невизначеності, антисистемності, відсутності естетичних критеріїв. Самі правила постановки створюються разом з постановкою. Кожний хореографічний або перформативний твір стає новою подією, поза межами жанру та дискурсу [15].

Вистави та перформанси стають фрагментарними, з елементами відкритого для глядача монтажу, випадковими (структура, сюжет, форма можуть задаватися випадковим чином). У хореографічних виставах створюється поле багатоваріантної інтерпретації, а іноді й відмова від інтерпретації. Твір свідомо стає багатозначним, багатозначним, двозначним, з багатоваріантним наративом. Важливою рисою вистав того часу стає іронія та пародія - висміювання героя та його ролі в творі. Вистави того часу також мають ознаки гри, правила до якої вигадуються автором, танцюристами та глядачем. Прагнення шокувати, дивувати глядача несподіваними поворотами розвитку дії, агресивність авторської подачі, залучення глядача до дії, провокація, також були ознаками нової вистави. Високе та побутове свідомо змішуються в дослідженнях хореографів цього періоду. Головним стає ідея автора.

Ці та інші ознаки нового напрямку безумовно вимагали нового підходу до дослідження руху. Пошук лексики стає важливою частиною авторського висловлювання.

У сучасній хореографії є поняття «Аутентичність руху» - це те, до чого прагнуть танцюристи, хореографи, перформери нашого часу. Інноваційність не в тому, щоб зробити щось суперечливе попереднім підходам до пошуку та техніки руху, а в щирості внутрішнього наповнення, яке відгукується на зовнішнє. Тобто хореограф пропонує виконавцю правила гри, і в відповідь отримує комфортні і, водночас, непередбачувані рішення. Створення вистави втратило формат «вчитель-учень», тепер кожне танцювальне висловлювання дозволяє танцюристу пропустити думку через тіло, шляхом асоціацій і ігор, довіра балетмейстеру стає важливою складовою.

Правильний шлях видно лише тоді, коли усвідомлення, почуття, відчуття, рух та мислення об'єднуються в єдине ціле. Людина стає здатною відкривати, винаходити, експериментувати, творити та "знати". Він починає розуміти, відчувати єдність світу, і усвідомлює, що він у ньому не один.

Працюючи над створенням хореографічної композиції ми замислились над знаковістю хореографічних малюнків. У духовній культурі українського народу, орнаменти на писанках та рушниках відіграли ключову роль з давніх часів. Тому і ми розглянемо деякі хореографічні малюнки з точки зору української традиційної символіки.

СОНЦЕ. В історичному контексті етнічної території України, символи, які представляли сонце, відіграли центральну роль, що відображено також у давніх цивілізаціях, починаючи з кам'яного віку. Архаїчний культ сонця мав визначальне значення для релігійних уявлень наших предків, оскільки Даждь-Бог, розгляданий як сонячне божество, мав ключове положення у пантеоні язичницької релігії та відігравав роль у регулюванні життєдіяльності людей. До середньовіччя зберігалася повага та міфологічний страх перед сонцем, що спонукало людей ілюструвати його знаки на різних

предметах, зокрема на писанках. Аналітичний погляд науковців вказує на те, що такі зображення сонця є одними з найархаїчніших в писанковому мистецтві.

ХРЕСТ. Хрест і його модифікації, що являють собою перехрещені лінії зі зламаними кінцями, в народній традиції мають такі назви як „гачковий хрест”, „ламаний хрест”, „чотириніг”, „свастя”, „свастика” та „сварга”. В контексті „сварги”, асоціація з верховним слов'янським божеством – Сварогом – є очевидною. У давній українській культурі, хрест символізував життя. Примітивний вертикальний хрест використовувався як зображення ще до приходу християнства. У протоаграрних культурах хрест асоціювався з божеством Землі. Ця графічна форма представляла чотири напрямки горизонту, а також просторову концепцію всесвіту, зосереджену на Землі. За такою структурною логікою планувалися давні населені пункти, а також яйце ділилось на чотири частини за допомогою хреста.

ЗІРКА. Сонячні символи, такі як сонце, коло та зірки, є відображенням світла, щедрості та досконалості. Вони також символізують безперервний цикл відродження та безсмертя в природі. З появою християнства, коло стає представником вічної Божої присутності і безсмертя людської душі, а також безмежної Божої любові. Оскільки Бог вважається джерелом світла, сонце стає його символом, а також символом Христа, до якого віряни звертаються як до "сонця правди". Восьмикутна зірка, або "рожа", може символізувати різні світові явища. Якщо вона зображена з обох сторін яйця, це вказує на сонце, а якщо такі знаки розташовані по периметру писанки, то це зорі. У християнській традиції зірка інтерпретується як символ небес і Христового царства.

1.2 Ідейно-тематична своєрідність танцювальної постановки

Створивши хореографічну композицію з обраної теми ми можемо визначити ідейно-тематичну основу хореографічної композиції.

Тема: Сполучення традицій, магії і краси.

Ідея: показ української душі

Наскрізна дія: українські народні традиції

Надзавдання: разом ми сила!

Конфлікт: між добром та злом.

Видова спрямованість: сучасний танець.

Танцювальна форма: хореографічна композиція - триптих.

Танцювальний жанр: драматичний танець.

Лібрето

1 частина Івана Купала

Вічна ніч, зорі яскраві,

Магія нам тут світить сліди.

Іван Купала, наш володар свята,

Кружляє у танці з дівчатами, та зачаровує своєю красою.

У вечері на Івана Купала молодь зібралась на галявині біля лісу. Всі веселяться, співають, водять хороводи.

(Хореографія передає радість і веселоці свята, де молодь веселиться, співає, та відзначає юнацьку любов.)

2 частина *Відьма*

Темрява, місяць схований від нас,

Відьми наші чари викликають.

Зла сила крок за кроком переманює дівчат на свою сторону та закликає до шабашу

(Сцена змінюється, і на ній з'являється темна і загадкова аура, відображаючи відьму.)

(Відьма виконує загадкові рухи, які символізують обряд зачаровування.)

3 частина Лялька мотанка

Лялька мотанка в руках мудрих жінок,
Символ нашої спадщини та краси.
Обертайся, лялько, відчуй нашу душу,
Ми збережемо таємницю у серці своєму.

(Сцена знову змінюється, і на ній з'являється лялька мотанка з іншими дівчатами, які самі ж її змайстрували.)

Таємнича спільність, світле дійство,
Українська душа на сцені в гнучкості.
Сполучення традицій, магії і краси,
Ідемо в майбутнє, разом ми йдемо до вас.

Аналіз музичного супроводу

В якості музичного супроводу для творчої роботи ми обрали сучасні українські комопозиції у стилі фольк.

Перша частина хореографічної композиції поставлена на пісню «Kurala» у виконанні українських співачок Alyona Alyona , Jarry Neil та німецької співачки з українським корінням Ela. Пісня виконується двома мовами-українською та німецькою. Пісня про дівочу силу, про кохання та про силу української душі. За основу приспіву були обрані купальські пісні. В пісні «Kurala» за словами автора «закладено чотири стихії. Вогонь, вода, повітря, земля. Сотні поколінь»

Друга частина – поставена під пісню «Bosorkanya» у виконанні Alina Pash.

Словом "босорканя" називають відьом зі старовинних угорських легенд, що дійшли до Закарпаття.

На пісню «Bosorkanya» у виконанні Alina Pash знято кліп.. У кліпі зображений нічний ритуал, у якому на очах у групи релігійних фанатиків розгортається битва темних та світлих сил.

Ось що Alina Pash розповідала про бекграунд пісні у інтерв'ю The Flow: «Такі історії я спостерігала у селі, коли дівчата виходили заміж без кохання. І зверталися до незвичайних речей — наприклад, хотіли, щоб їх чоловік помер, а вони знайшли кращого. Вони шукали справжнього кохання, а їх видали заміж, бо так треба. Десь у Закарпатті до цього часу роблять так».

Третя частина хореографічної композиції поставлена на пісню «Мотанка» у виконанні Alina Pash & Rahatam. Аліна Паш розповіла про написання даної пісні: «Почала з припеву, розглядаючи кімнату, де у мене багато етнічних артефактів, зосередилася на декількох українських традиційних ляльках-мотанках біля моєї музичного робочого місця, адже записую більшість вокалу вдома. Через дві години змогла написати та записати все, уявляючи, як танцюю з мотанками в slow-мо, а на припеві – чарівний ліс і я в образі карпатської Леді Гаги.»

Перша частина: Івана купала

Лад — мінорний

Форма — куплетно-варіаційна

Розмір — 4/4.

Темп — помірний

Загальна кількість тактів - 74

Хронометраж — 2 хв. 47 с.

Друга частина: Відьма

Лад — мінор. мінорний.

Форма — куплетно-варіаційна

Розмір — 4/4.

Темп — помірний

Загальна кількість тактів -83.

Хронометраж — 2 хв.57 с.

Третя частина: Мотанка

Лад — мінор.

Форма — куплетно-варіаційна

Розмір — 4/4.

Темп — помірний.

Загальна кількість тактів -60.

Хронометраж — 2хв. 22с.

РОЗДІЛ 2

ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

2.1 Композиційно-архітектонічна побудова твору

1 частина Івана Купала

Назва частини	Кількість тактів	Зміст
Експозиція	8 тактів	.виконанці знаходяться на сцені. Комбінація в партері
Зав'язка	8 тактів	.Починається свято, хлопці та дівчата збираються на галявині
Розвиток дії	16 тактів	.Відбувається свято. Молодь веселиться
Кульмінація	8 тактів	.дівчата змагаються у спритності
Розв'язка	4 такти	.Дівчата запускають віночки та свято продовжується

2 частина Відьма

Назва частини	Кількість тактів	Зміст
Експозиція	8 тактів	.на сцені з'являється Відьмочка. Показує себе у всій красі
Зав'язка	8 тактів	.Відьма готується до ворожіння
Розвиток дії	8 тактів	<i>Відьма виконує загадкові рухи, які символізують обряд зачаровування</i>
Кульмінація	8 тактів	.Ворожіння
Розв'язка	4 такти	. Зла сила крок за кроком переманює дівчат на свою сторону та закликає до шабашу

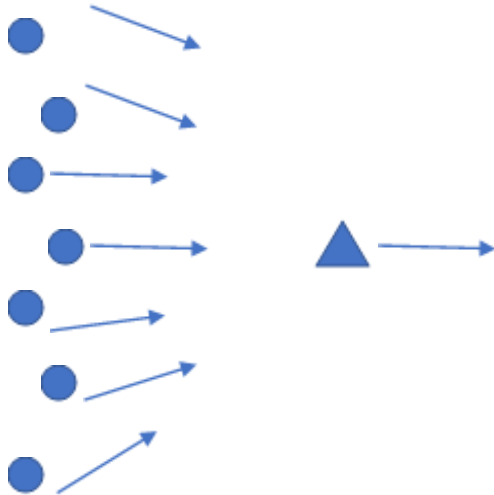
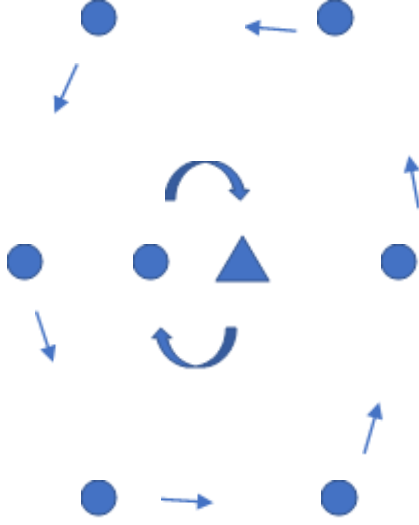
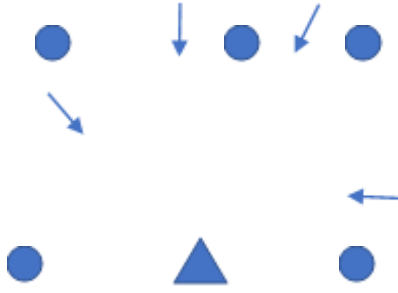
3 частина Мотанка

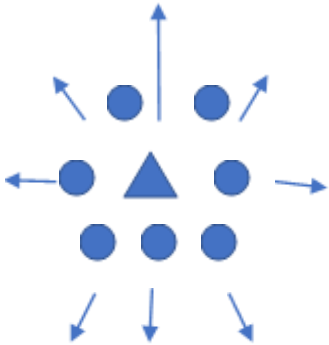
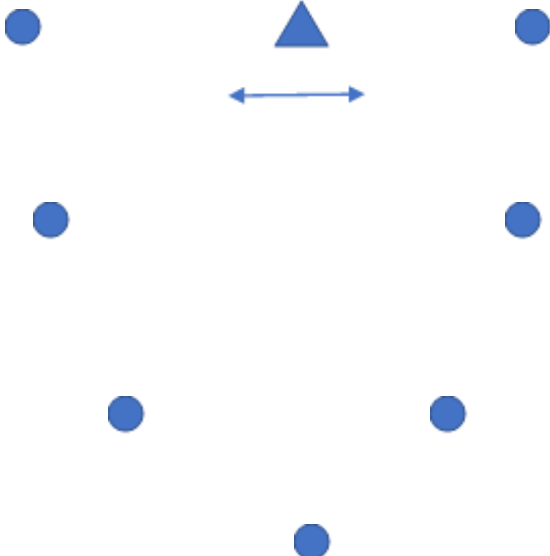

Назва частини	Кількість тактів	Зміст
Експозиція	4 тактів	. Дівчата збираються разом
Зав'язка	8 тактів	. Таємнича спільність, світле дійство, Українська душа на сцені в гнучкості
Розвиток дії	8 тактів	. Обертайся, лялько, відчуй нашу душу, Ми збережемо таємницю у серці своєму
Кульмінація	8 тактів	. <i>Сцена знову змінюється, і на ній з'являється лялька мотанка з іншими дівчатами, які самі ж її змайстрували</i>
Розв'язка	12 тактів	Сполучення традицій, магії і краси, Ідемо в майбутнє, разом ми йдемо до вас.

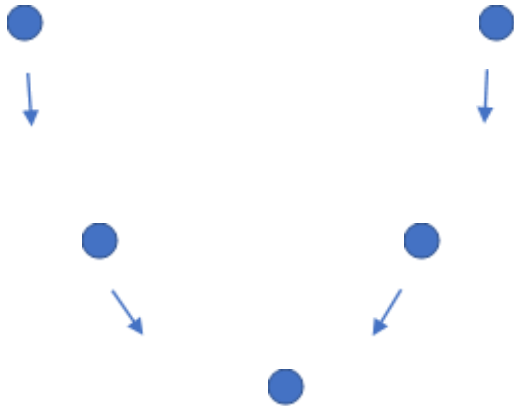
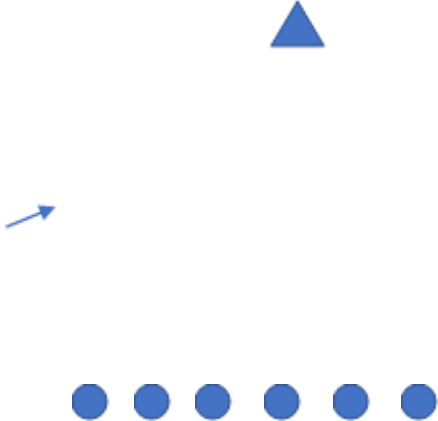
2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту

- — Дівчина.
- — Хлопець.
- — Напрямок руху.
- — Соліст.
- — Солістка.

1 частина.

Архітектоніка	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		8	
Зав'язка		8	Комбінація 1
Розвиток дії		8	Комбінація 2

			
Кульмінація		8	Комбінація 2
Розвиток дії		16	Комбінація 3
Розвиток дії		8	Комбінація 4

			
Розв'язка		16	Поява другорядного героя

Комбінація № 1.

Такти 1-2: Всі стоять в колі, виконуючи bounce на місці.

Такти 3-4: Кожен виконавець робить крок до центру кола і виконує pop грудьми.

Такти 5-6: Виконавці розходяться до зовнішньої частини кола.

Такти 7-8: Всі обертаються на 180 градусів і завершують у позі, глядачі на глядачів.

Комбінація № 2. "Зірковий розклад"

Такти 1-2: Чотири танцюристи виходять у центр і стають у формі хреста, інші залишаються на своїх місцях.

Такти 3-4: Чотири, що в центрі, роблять pop & lock комбінації, тоді як інші виконують wave.

Такти 5-6: Чотири з центру повертаються до своїх місць у колі.

Такти 7-8: Всі об'єднуються для синхронного jump-up.

Комбінація № 3. "Діагоналі"

Такти 1-2: Виконавці формують дві діагоналі, від лівого переднього кута до правого заднього і навпаки.

Такти 3-4: Виконавці в діагоналях роблять slide вперед і назад.

Такти 5-6: Вони переходять через сцену, щоб обмінятися місцями з протилежною діагоналлю.

Такти 7-8: Закінчують у формі квадрата, два виконавці на кожному боці.

Комбінація № 4 "Центральний вихід"

Такти 1-2: Два виконавці з центру виконують freestyle solo.

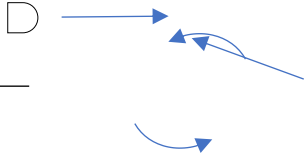
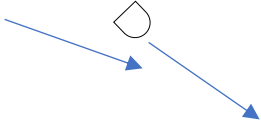
Такти 3-4: Інші виконавці обертаються навколо центральних виконавців, створюючи спіраль.

Такти 5-6: Всі формують коло навколо центральних виконавців.

Такти 7-8: Закінчують з синхронним clap-up, де всі виконавці плескають в долоні одночасно.

Частина 2

Архіте к тоніка	Малюнок танцю	Кільк ість тактів	Хореографічний текст
-----------------------	---------------	-------------------------	-------------------------

Експозиція		8 тактів	
Зав'язка		8 тактів	Виконання комбінації № 1.
Розвиток дії		8 тактів	Виконання комбінації № 2.
Кульмінація		4 такти	
Розв'язка		8 тактів	Комбінація № 3. Виконується в парах.

Комбінація № 1.

Такти 3-4: Прокрут вправо, завершивши тим, що рука права дотикається до землі.

Такти 5-6: "Wave" рух з лівої руки до правої.

Такти 7-8: Перехід в перед, завершуючи витягнутою вгору рукою, яка імітує відбій.

Комбінація № 2. акти 1-2: Bounce на місці з використанням колін.

Такти 3-4: Зробіть "glide" вліво, поки руки тягнуться вперед, ніби ви відбиваєте щось від себе.

Такти 5-6: Виконайте два швидких оберту на одному місці.

Такти 7-8: Зупинка з розкриттям рук на боках і головою, що кидається назад.

Комбінація № 3.

Такти 1-2: Pop з використанням грудей, поки руки обіймають голову ззаду.

Такти 3-4: Швидке переміщення вправо з трьома невеликими кроками.

Такти 5-6: "Isolation" рух головою вліво, потім вправо.

Такти 7-8: Відкидання ноги назад, руки в руху "дай п'ять" вперед.

Комбінація 4:

Такти 1-2: Стрибок вперед з відкиданням рук назад.

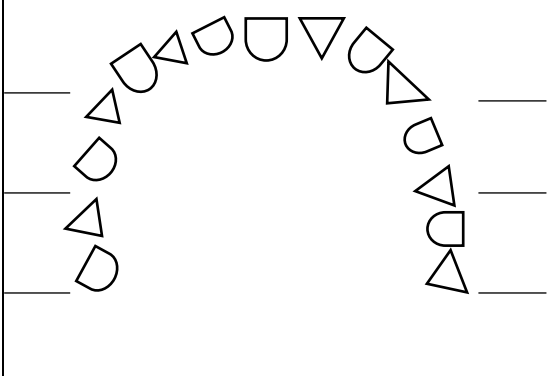
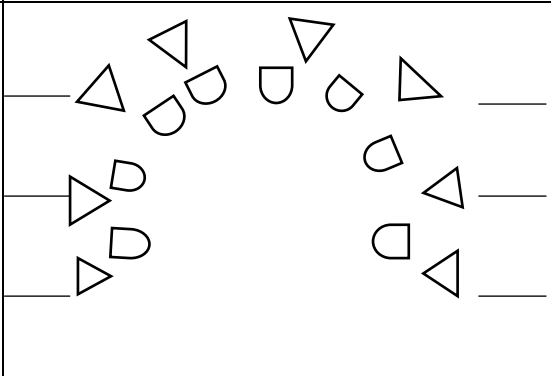
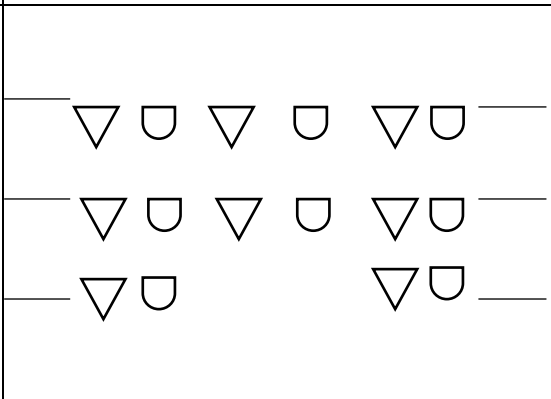
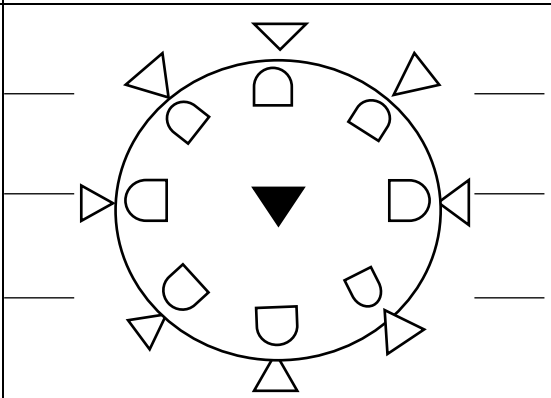
Такти 3-4: Швидкий slide вліво, рука права вказує вперед.

Такти 5-6: Повертання навколо своєї осі вліво.

Такти 7-8: Закінчити позою "freeze" на одній нозі, допомагаючись руками для рівноваги.

Частина 3

Архіте к тоніка	Малюнок танцю	Кільк ість тактів	Хореографічний текст

Зав'язка		8 тактів	Комбінація № 1.
Розвиток дії		8 тактів	Комбінація № 2.
Кульмінація		8 такти	Комбінація № 3.
Розв'язка		12 тактів	Комбінація № 4.

Комбінація № 1.

Такти 1-2: Всі виконавці формують коло і починають імітувати процес згортання тканини або стрічки, піднімаючи руки вгору і вниз у ритмі.

Такти 3-4: Вони повертаються до центру кола, імітуючи з'єднання стрічок разом.

Такти 5-6: Виконавці виходять назовні від кола, відображаючи готову Мотанку.

Такти 7-8: Всі виконавці зупиняються і обертаються навколо своєї осі, представляючи завершену ляльку.

Комбінація № 2.

"Оберег"

Такти 1-2: Чотири танцюристи стають у центрі у формі хреста, інші залишаються на своїх місцях у колі.

Такти 3-4: Чотири в центрі роблять ізольовані рухи головою і тулубом, підкреслюючи обережний характер.

Такти 5-6: Чотири з центру повертаються до своїх місць у колі.

Такти 7-8: Всі рухаються на зустріч одне одному, формуючи щільний коло оберегу.

Комбінація 3: "Сплетіння"

Такти 1-4: Виконавці формують два ряди. Кожен ряд починає сплітатися між собою, імітуючи сплетіння.

Такти 5-6: Коли сплетіння завершено, виконавці роблять slide вліво та вправо.

Такти 7-8: Вони формують дві паралельні лінії, передаючи імітовану "стрічку" вздовж лінії.

Комбінація 4: "Спільність"

Такти 1-2: Всі виконавці роблять freestyle solo, показуючи свою індивідуальність.

Такти 3-4: Вони починають об'єднуватися, формуючи коло.

Такти 5-6: Кожен виконавець робить pop, обертаючись до центру кола.

Такти 7-8: Завершують обіймами, підкреслюючи спільність і захист.

2.3. Сценографія

частина 1

1. Фон сцени:

Небо на зорі: Використовуються градієнти блакитного і фіолетового кольорів, які поступово стають темнішими в напрямку верхньої частини сцени.

Лісний горизонт: Темні силуети дерев з відблисками місячного світла.

2. Центральна частина сцени:

Річка або ставок з "дзеркальною" поверхнею, що відображає небо. Можна створити за допомогою глянцевої тканини або відображальних матеріалів.

Місток через річку, виконаний із дерев'яних дощок.

Велике купальське вогнище з "полум'ям" (можна використовувати тканину і освітлення для імітації).

3. Реквізит:

Вінки з квітів для дівчат.

Дерев'яний бубон для хлопців.

4. Освітлення:

М'яке, місячне освітлення, що випромінює зверху, створюючи загадкову атмосферу.

Динамічне освітлення для вогнища, що імітує полум'я.

Використання додаткових ліхтариків, які можуть "літати", імітуючи вогники.

5. Додаткові елементи:

Туман на дні сцени для створення ефекту нічної природи.

Звуки нічного лісу (цвіркунів, вітерець у лісі тощо) для поглиблення атмосфери.

Ця сценографія допоможе передати атмосферу свята Івана Купала, її містичність, романтику та дух давніх паганських традицій.

Частина 2

1. Фон сцени:

Затемнене, хмарне небо в глибоких відтінках фіолетового та чорного.

Темний ліс з голими деревами та завиваючими гілками, що виглядають як довгі пальці, що тягнуться до неба.

2. Центральна частина сцени:

Середина лісу з густою та темною рослинністю, де відбуваються головні події.

Старовинна хатка відьми, зроблена з грубих дерев'яних дощок, із курячими ніжками, що може обертатися.

Казан на вогні, де відьма може варити свої зілля. Вогонь імітується за допомогою освітлення та тканини.

3. Реквізит:

Мітла для відьми.

Ящик із зіллям та скляними пухирцями різних кольорів.

Книга чаклунства з великими сторінками, яка може відкриватися.

4. Освітлення:

Темний, приглушений світло, щоб передати містичну атмосферу.

Спалахи зеленого, червоного або фіолетового світла, коли відьма готує зілля або кастує заклинання.

Спектральне світло, що "блукає" по сцені, імітуючи духів або ефекти магії.

5. Додаткові елементи:

Туман або дим на дні сцени, щоб створити відчуття загадковості та неясності.

Звуки лісу вночі, стукіт вітру, крики птахів або таємнича музика на задньому плані.

Ця сценографія спрямована на створення темного, містичного світу, де відьма володіє своєю магією та домінує в лісі. Кожен елемент має на меті занурити глядача в цей таємничий світ та передати атмосферу давніх легенд та оповідань.

частина 3

1. Фон сцени:

Полотнище в традиційному українському стилі, з геометричними та етнічними візерунками. Відтінки бежевого, коричневого та червоного кольору.

Силуети старовинних села та псевдо-3D ефект поля з колоссям, що колихається на вітру.

2. Центральна частина сцени:

Стіл з тканинами, стрічками та матеріалами для створення мотанок.

Велика мотанка, розташована в центрі сцени, яка може служити реквізитом для танцю або символічної точкою зосередження.

3. Реквізит:

Різноманітні мотанки різних розмірів для виконавців.

Кошики з матеріалами: тканина, стрічки, нитки.

4. Освітлення:

Тепле, приглушене світло, щоб створити затишну, домашню атмосферу.

М'яке фокусування на великій мотанці та столі з матеріалами.

Використання додаткових ліхтариків, які можуть "літати", імітуючи вогники або духи попередніх поколінь.

5. Додаткові елементи:

Звуки природи: шепіт вітру, спів птахів, щоб передати відчуття занурення в традиційний український народний світ.

Легкий аромат сіна або лісових трав для збільшення іммерсії.

Сценографія для "Мотанка" зосереджена на відтворенні атмосфери традиційного українського ремесла, де мотанка не лише іграшка, а й символ захисту, сімейних цінностей і зв'язку поколінь. Тут поєднання візуальних, звукових та тактильних елементів має створити глибокий духовний контекст та передати суть та значущість мотанки в українській культурі.

Опис костюмів:

Частина 1. Для дівчат: Білі сорочки, кольорові спідниці, вінки на головах.

Для хлопців: Білі сорочки, темні штани, пояси, взуття на босоніжках.

Частина 2 Відьма: Темна роба з капюшоном, довгі широкі рукава, старовинні босоніжки. На шиї медальйон або амулет. Волосся розпущене або заплетене в комплексні коси з різними травами та гілками.

Частина 3 Традиційний український національний одяг: вишиванки, плахти, черевики. Вишивка на одязі повинна гармонійно співпадати з візерунками на фоні.

Додаткові аксесуари: намиста, стрічки, головні убори.

ВИСНОВКИ

Сучасний танець еволюціонує як елемент сучасної культури, слідуючи основним напрямом та модам у світі арт-індустрії, але також володіє властивими тільки йому характеристиками завдяки особливостям мови руху. Хоча процес створення нових хореографічних робіт має багато спільного з такими сферами як перформанс-арт, драматургія, музика, кінематографія, танцювальне кіно, відео-арт тощо, унікальність танцювальної виразності полягає у пошуку особистісного, неповторного мовлення тіла, що є особливим виявом творчості.

Сучасний український танець вимагали нового підходу до дослідження руху. Пошук лексики стає важливою частиною авторського висловлювання. Працюючи над створенням хореографічної композиції ми замислились над знаковістю хореографічних малюнків. У духовній культурі українського народу, орнаменти на писанках та рушниках відіграли ключову роль з давніх часів. Тому і ми розглянули деякі хореографічні малюнки з точки зору української традиційної символіки. Такі як Сонце, Хрест, Зірка та інші.

Створивши хореографічну композицію-триптих ми визначили ідейно-тематичну основу творчої роботи. Склали лібрето до кожної частини

Хореографічної композиції. Також зробили аналіз музичного супроводу. Перша частина хореографічної композиції поставлена на пісню «Kurala» у виконанні українських співачок Alyona Alyona , Jarry Neil та німецької співачки з українським корінням Ela. Друга частина – поставена під пісню «Bosorkanya» у виконанні Alina Pash. Третя частина хореографічної композиції поставлена на пісню «Мотанка» у виконанні Alina Pash & Rahatam.

Працюючи над творчою частиною нашої кваліфікаційної роботи ми розписали композиційно-архітектонічну побудову твору та танцювальні комбінації.

Розробили сценографію допоможе передати атмосферу хореографічної композиції, її містичність, романтику та дух давніх українських традицій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білаш П.Н. Балетмейстерське мистецтво і становлення української сценічної хореографії у контексті розвитку європейської художньої культури 10-30-х рр. ХХ ст.: автореф. дис. канд. мистецтвозн. Київ, 2004. 18 с.
2. Вакуленко О. Символи та знаки в контексті хореографічного художнього образу. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*, (40), 2019. С. 135–140.
3. Василенко К. Ю. Украинский народный танец М.: Искусство, 1981. 168 с.
4. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю К. : Муз. Україна, 1990. 150 с.
5. Енська О., Максименко А., Ткаченко І. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/1> (дата звернення: 20.06.2022).
6. Ірдиенко К. Еволюція розвитку сучасної хореографічної естетики. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*, 2014. № 14. С. 144–147.
7. Колногузенко Б. Види мистецтв та хореографії. Харків: ХНАК, 2014. 348 с.
8. Кривохижа А. Роздуми про мистецтво танцю. Записки балетмейстера. Кіровоград: Центрально-Українське видавництво, 2012. 340 с.
9. Кривохижа А. Гармонія танцю. Методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень пед. університетів. Кіровоград, 2003.
10. Погребняк М. М. Нові напрями театрального танцю ХХ – поч. ХХІ ст.: історико-культурні передумови, крос-культурні зв'язки, стильова типологія: монографія. Полтава: ПП Астроя, 2021. 327 с.

- 11.Терешенко Н.В. Врахування типів темпераменту учнів в навчально виховному процесі в хореографічному колективі. Кінезіологія танцю та складно-координованих видів спорту: навчально-методичний посібник/ упорядник О.А. Плахотнюк. Львів: ЛНУ Івана Франка. 2017. С.170-176
- 12.Шариков Д. І. Сучасна хореографія, як феномен художньої культури ХХ ст.: дис. ... канд. мистецтвознавства. К., 2008. 190 с.
- 13.Юцевич, Ю. Музика. Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 280 с.

ДОДАТКИ